

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa W.
przeciwko Gminie R.
z udziałem interwenienta ubocznego po stronie powodowej Samodzielnego
Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa (...) w W.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 listopada 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 listopada 2019 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od Gminy R. na rzecz Miasta W. oraz Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa (...) w W. kwoty po 7 500 (siedem tysięcy pięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 13 listopada 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanej Gminy R. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 23 lipca 2018 r., w sprawie z powództwa Miasta W. z udziałem interwenienta ubocznego po stronie

powodowej Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa (...) w W. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli oraz orzekł o kosztach procesu.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła pozwana, wskazując na naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z treścią § 4.1 umowy darowizny zawartej 19 listopada 2010 r., art. 6 pkt 6 i 10 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 65, dalej „u.g.n.”) w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. z 2019 r., poz. 506, dalej „u.s.g.”), art. 13 ust. 2 u.g.n. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 902 k.c., art. 46 ust. 3 u.s.g., art. 900 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ K.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń,

będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

4. Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., podała, że wnioskuje o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych wymagających rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy oraz ze względu na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawa wskazanych w podstawach skargi kasacyjnej budzących poważne wątpliwości.

W ocenie skarżącej uzasadnienie wszystkich zarzutów, jak i zagadnień prawnych występujących w sprawie koncentruje się wokół następujących kwestii:

- czy oświadczenie gminy o odwołaniu darowizny w trybie art. 13 ust. 2 zd. ostatnie u.g.n. wymaga kontrasygnaty skarbnika gminy, a jeżeli tak, to jaki skutek prawny wywołuje jej nieudzielenie;
- czy oświadczenie woli o odwołaniu darowizny złożone w trybie art. 13 ust. 2 zd. ostatnie u.g.n. wymaga formy aktu notarialnego;
- jaki jest zakres swobody gminy wykonującej zadania własne, jak chodzi o dobór środków ich wykonywania;
- czy gmina jest zobowiązana wykonywać zadania w zakresie ochrony zdrowia na darowanej jej w trybie art. 13 ust. 2 u.g.n. nieruchomości wyłącznie samodzielnie lub przy wykorzystaniu podmiotów publicznych, czy też może w tym zakresie korzystać także z innych jeszcze podmiotów; czy celem publicznym w tym zakresie jest wykorzystywanie nieruchomości przez określony podmiot czy też osiągnięcie stanu, któremu dany cel publiczny służy;

- jak należy rozumieć „wykorzystanie nieruchomości na cel publiczny”, o którym mowa w art. 13 ust. 2 u.g.n.;

- czy odwołanie darowizny na podstawie art. 13 ust. 2 u.g.n. podlega kontroli sądowej z punktu widzenia kodeksowych zasad rządzących umową darowizny w zakresie terminów dotyczących odwołania darowizny lub zasad współżycia społecznego, o których mowa w art. 5 K.c.

5. Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polega na sformułowaniu tego zagadnienia i przedstawieniu wyczerpującej argumentacji juredydycznej wskazującej, że zagadnienie takie w sprawie występuje, jest nowe, dotychczas w orzecznictwie nierozstrzygnięte i będzie miało znaczenie precedensowe przy rozstrzyganiu spraw podobnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002/1//11; postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002/12/151). Powołując się z kolei na przesłankę z art. 398² § 1 pkt 2 k.p.c., skarżąca powinna wykazać, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany dotychczasowej wykładni, podania, na czym polegają wątpliwości związane z ich rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżąca powinna je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl.).

6. Skarga kasacyjna nie zawiera doprecyzowania, które z podanych problemów odnoszą się przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a które dotyczą okoliczności, o których mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Tymczasem przesłanki te należy traktować odrębnie. Inne są bowiem, jak wskazano powyżej, warunki dla uznania, że skarżąca wykazała ich istnienie

w sprawie jako okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Niezależnie od powyższej uwagi skarżąca nie przedstawiła argumentacji wystarczającej do przyjęcia, że wykazała przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Podnoszone w skardze kasacyjnej problemy były już przedmiotem analizy orzecznictwa. W wyroku z 20 grudnia 2007 r. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku wyjaśnił, że publicznym obiektem ochrony zdrowia jest wyłącznie taki obiekt, który wchodzi w skład publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Obiekt służący ochronie zdrowia tj. pełniący funkcję przychodni, ośrodka zdrowia itp., stanowiący własność spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i przeznaczony na cele prowadzonej przez nią działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług zdrowotnych w ramach utworzonego przez nią zakładu opieki zdrowotnej nie może być uznany za "publiczny obiekt ochrony zdrowia", o którym mowa w art. 6 ust. 6 u.g.n. (sygn. akt. II SA/Gd 620/07, niepubl.). Podobnie w kolejnych orzeczeniach wskazywano, że publicznym obiektem ochrony zdrowia w rozumieniu art. 6 pkt 6 u.g.n. jest wyłącznie taki obiekt, który wchodzi w skład publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Obiekt służący ochronie zdrowia prowadzony przez przedsiębiorców nie może być uznany za "publiczny obiekt ochrony zdrowia", o którym mowa w art. 6 pkt 6 u.g.n. (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z 18 maja 2010 r., III SA/Łd 161/10, niepubl.). Również Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 9 lipca 2010 r. podał, że niepubliczny zakład opieki zdrowotnej nie mieści się w pojęciu wskazanym w art. 6 pkt 6 u.g.n. (I OSK 553/10, niepubl.).

Skarżąca - na gruncie interpretacji pojęcia „wykorzystanie nieruchomości na cel publiczny” i zakresu swobody gminy wykonującej zadania własne - dąży w istocie do przedstawienia odmiennego od ukształtowanego w orzecznictwie poglądu, że podmiot prywatny - osoba fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą - nie może być uznana za podmiot wypełniający zadania publiczne w zakresie ochrony zdrowia. Skarżąca, poza własną oceną tego zagadnienia, nie przedstawiła jednak dostatecznych argumentów świadczących o konieczności wypowiedzi Sądu Najwyższego. Nie odniosła się do istniejącego orzecznictwa, nie przedstawiła racji przemawiających za zmianą przyjmowanych w nim ocen.

Nie można również przyjąć, że skarżąca wykazała podane przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania, wskazując na problemy wymagania kontrasygnaty skarbnika gminy do oświadczenia gminy o odwołaniu darowizny w trybie art. 13 ust. 2 u.g.n., wymagania formy aktu notarialnego dla oświadczenia woli o odwołaniu darowizny oraz kontroli odwołania darowizny zgodnie z regułami z art. 5 K.c. Skarżąca nie powoływała się na powyższe okoliczności we wcześniejszych etapach postępowania, zaś zagadnienia powyższe zostały wykreowane na potrzeby wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uszło uwagi skarżącej, że zagadnienie prawne powinno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

7. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego znajduje uzasadnienie w art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 i art. 107 zd. 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.